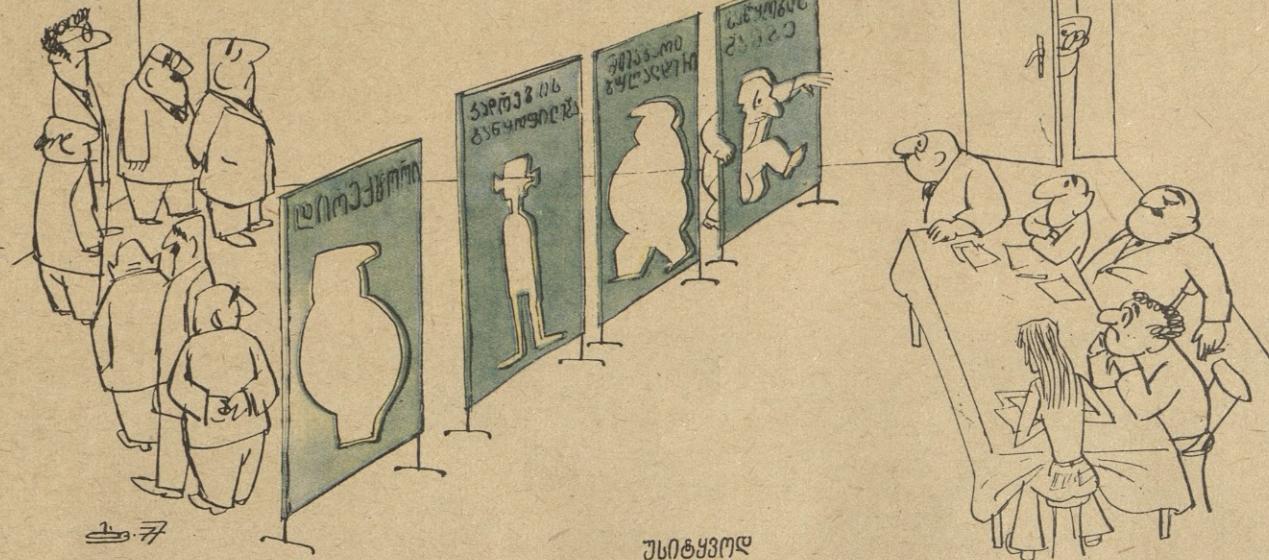

U.S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE: 1977. 5-675-202-02 URGENT

సాహిత్య శాసనాలు
ప్రాథమిక పాఠాలు

სიტყვოდ

მს ა მ ბ ა ვ ი მაშინ დაიწყო, როცა სტუ-
მარი გვეწვია.

— თბილისის ზღვას თვითმფრინავიდან მოვარი თვალი, ძალზე მომეჭონა, კარგი მდებარეობა და მოხაზულობა აქვს! — აერო-
პორტტუვე განაცხადა ჩვენმა სტუმარმა.

თბილისის ზღვის გახსენებაზე უსიამოვ-
ნო გრძნობა დაგვეუფლა. ბევრი რამ გვქო-
ნდა გაგონილი კულტურული დასვენების ამ „ფეშენგებური“ გერის „კომფორტ-
სკრისის“ შესახებ...

„თვითმფრინავიდან კი მოგეწონათ, ოდ-
ონდ ნავიდან როგორ მოგეწონებათ, არ ვი-
ცით!“ — გავიფიქრეთ უნგბლიერ, მაგრამ
რას ვიზამდით, სტუმრის სურვილი კანო-
ნია და ჩვენც უყოყმანოდ დაგადექით თბი-
ლისის ზღვისკენ მიმავალ, არცთ ისე
ურიგო გზატეცილს. ხუდადოვის ქუჩე, იქ,
სადაც ზღვისკენ მიმავალი № 17 აეტო-
ბუსის გაჩერებაა, ხალხის ტექა არ იყო.

ზოგი გზის სავალი ნაწილის ბარიერზეც
კი იჯდა. კარგა ხანია, ალბათ, ავტობუსს
არ გაევლო. რამდენიმე მათგანმა ხელიც კი
აგვიწია. სტუმარს ეგინა, მე მესალმებიანო
და სიხარულისაგან სახე გაებადრა.

მალე თბილისის ზღვის ცენტრალურ
სპორტულ ბაზას მივადექით. მაცდურად
იწონებდნენ თავს იქნა წამოსკუპებული სამ-
წვადე და ლუდის ჯიხური (მართლაც
სპორტსმენის ნებისყოფა უნდა გქონდეს,

რომ გვერდი აუარო მწევადის სუნითა და
ქორფა კიტრის არმატით განზაგებულ, ამ
სავაჭრო დაწესებულებებიდან გამოფრევე-
ულ სურნელს).

ლუდის ჯიხურსა და სპორტული ბაზის
შესასვლელს შორის გრანიტში გამოგვეთი-
ლი მოცურავის ქნდაკება წამოუჭიმავთ.
ვიდაც „ოხუნჯ“ მოქეთებულ ძეგლის შემწმე-
ლის თანავტორობა განუზრახავს, აქაოდა,
კუთმაგარი თუ არის, დღინის სმაც ეყვა-
რებაო და „შაბანურის“ ცარიელი ბოთლი
გაუჩრია მისთვის იღლიაში.

სტუმარი ძეგლთან შეჩერდა და შთაგო-
ნებული ტონით ჩაილაპარაკა: ბახესის
ძელტის ქნდაკება თვით ბერძნებსაც კი
არ გადაუჭრიათ ასეთი წარმატებით. კომ-
პლიმენტი ძეგლის ავტორს ეკუთვნოდა, თუ
ბოთლისას, ძნელი დასადგენი იყო.

ზღვაში შეჭრილი ნახევარი წრის ერთი
მესამედი რობინზონ კრუზოს ჟაცრიელი
კუნძულივით გამოიყურებოდა: პირქვში,
კეთილმოუწყობელი და ყველასაგან მიტო-
ვებული (თუმცა, ყველასაგან მიტოვებული
რატომ! აქ, თითქმის ყოველ ნაბიჯზე, გახვ-
დება სამწვადე).

— აქვე საქალაქო პლაზიაო, — გვითხ-
რეს. ამას რა თქმა უნდოდა, თვითონაც
დავინახეთ ზღვაში მობანავენი და ნავით
მოსეირნენი. უგზონბა, უსუფთაობა, უსერ-
ხულობა, ამკრძალავი, მაჩვენებელი ნიშვ-

ბი (თუმცა, გულით რომ გინდოდეს, ერთ
გასახდელს ვერ იპოვო). ერთმანეთში არე-
ულა „პლაზზე“ მიმობნეული ალკოჰოლია-
ნი თუ უალგომოლო სასმელების ბოთლთა
ნამსხრევები, საცობები და სხვადასხვა
მარკის ავტომანქანების სათადარივო ნაწი-
ლები (კიდევ იტყვიან, მანქანების ნაწილე-
ბი დეფიციტია?). არჩევანი თქვენზეა,
რომელი ბოთლის ნატეხზე ისურვებთ, ფე-

ზის გაჭრას, ან ავტომანქანის რომელ ნა-
წილზე მოიტეხავთ კისერს!

ნაევ № 20 ავირჩიეთ, ჩაესხედით და
ზღვაში ლადად შევცურდით. სტუმარი უც-
ხო გარემოში თავს შესანიშნავად გრძნობ-
და, საზეიმო განწყობილებასთან და ურთი-
ერთგაებასთან ერთად ნავში წყალმაც იმა-
ტა... წყალშეყვენებულები ქართული სტუმარ-
მასპინძლობის შამაპაპურ ტრადიციებზე
ვლაპარაკობდით...

ნახევარსაათიანი „ნაოსნობა“, 25 კაპი-
კის ნაცვლად 1 მანეთი და 50 კაპიკი დაგ-
ვიჯდა.

თბილისის ზღვის კულტურისა და დას-
ვენების პარკის პლაზის ფილიალის ნავების
გამჭირავებელი პუნქტის თანამშრომლებს
ყოველგვარ ელემენტარულ პასუხისმგებ-
ლობაზე ხელი აუდიათ: უფროს მენავეს,
ა. გვენცაძეს, ნავების გაქირავება მობეჭ-
რებია, თავისი სკამი, სალარო, ბილეთები
და ნაგნიჩები კარუსელზე მომუშავე
ი. გ. ხუციშვილისათვის ჩაუბარებია. აქ

გამოხატა

სათაური, ვიცი, მკითხველს
გააოცებს ერთი წამით,
ტუჩი ღიმილით გადაიხევს,
ლექსის ჩამარცვლის ძალისძალით!..

რაო, ვითომ? — სიტყვის ნერგის
გაზრდაც მკითხველს ავალია?! —
გაოთ ხება გაორების
ნუთუ, ორზე ნამრავლია?

ნუ დაგვლალე ქადაგით! —
თავს წამოჰყოფს ზოგი ყინჩად! —
ატომივით კაციც ვითომ
გადიპო და გადიხლია?

რაღა ვითომ.. იცნობთ რამდენს, —
გაორება არ იქმარა:
აქ კავანებს, იქ გვერცხსა დებს,
იქ წვიმს, იქ კი გადიკარა.

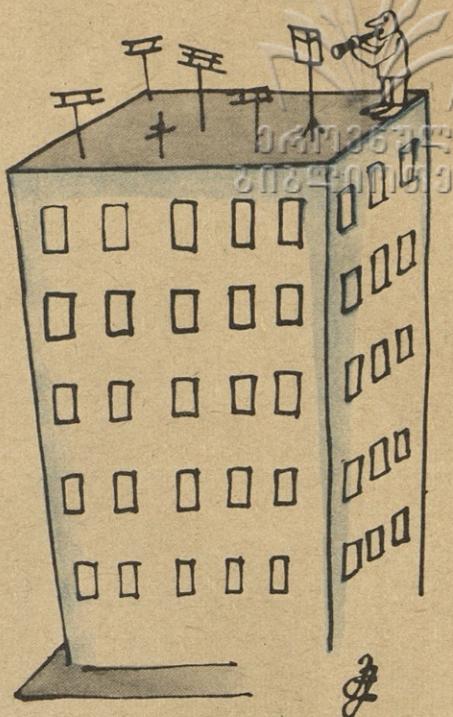
შენთან კაცს რომ უთხრის მიწას,
სხვასთან მის ლანდს, სახელს ფიცავს!

გადაგვოცნის, მაგრამ იმ წამს
გაგირანდაგს კუბოს ფიცარს!
წარმოგიდგენს მავანს უცბად:
„სადარია თავად მზისო!“
გაისტუმრებს, ჰენწლავს ურცხვად:
„ეგ ხომ კაცი არ არისო!“
ცალ მისწვდება, არ ასცდება,
დაანარცხებს ძირს გენიოსს!
სიტყვა ისე არ დასცდება,
შხამი რომ არ გაერიოს!

P. S.

რაკი გილირს ჯაფად, ოფლად
ეგ ნიღბები... მიდი, ზიღე!
ორი ფეხი არც გეყოფა, —
ოთხზე უნდა გადახვიდე!

ზაზა კაციაზვილი

სიტყვოს

გვითხველა გამოხატა!

კველაფერი არეულია, მხოლოდ ფასების „ქალებულაციაში“ იგრძნობა დღეალური წესრიგი: მანეთ ნაკლებად გერცერთ ნაქს ვერ დაიქირავებ, მეტად კი, რამდენიც გნებოთ! ეს დამოკიდებულია კლიენტის ჯიშესა და გულუხომბაზე.. მენავეთა და კარუსელთუხუცესა, როგორც გვითხრეს, ა. გ. აბუთიძე ყოფილა, მაგრამ თურმე მასზე ზღვის პაერი უარყოფითად მოქმედებს და ადგილზე არ აღმოჩნდა. ზემოჩამოთვლილ პირთაგან პირადობის მოწმობა, ან რაიმე საბუთი არავის აღმოჩნდა.

— „მაროშნიი! — ამ ჩახლეჩილმა ხმამ ნაყინის მოყვარული ბაგშები გარს შემოიხვია: განაწყენებულებს გახურებული გულების გაგრილება მოგვინდა. ბაგშებში საფრთხობულასავით ჩამდგარმა, წევრგაუპარსავმა, პირდაუბანელმა პავლე ბუდაგოვმა რცგაპარის ნაყინი 25 კაპიკად შემოგვარჩა; სიტყვა „ფაქტურა“ ეუცხოვა. დაუშინებით მოთვინვაზე პავილიონისგვენ მიგვითოთ. საჩვენებელი რესტორნების ტრესტის რესტორნ „იორის“ № 6 პავილიონის უფროს მებუჟეტებს გ. კ. ახვლედიანს ნაყინის ფაქტურის, საკონტროლო უურნალისა და საჩიგრის წიგნის პოვნაში კომისარ მეგრესავით დავეხმარეთ. ამავენ ფილიალის გამყიდველი მარგალიტა მარტოძე, მარტოძმარტო იღდა გზის პირას და უფაქტურო ნაყინს მარგალიტივით ბანებიზე.. ასა

ღებდა. გულახდილად უნდა ითქვას, რომ ჩვენს დანახვაზე მარგალიტამ დაუწერელი კანონი დაარღვია და 25 კაპიკად გასაყიდი ნაყინი, ბაგშების განსაცვიფრებლად, 20 კაპიკად გაყიდა. გაიაფებულნა ყინიანი ყუთი თვალისდახამხამებაში ამოცარიელდა. პირადობის მოწმობები გერც აქ აღმოვაჩინეთ. „ხაზეინი“ მ. ფ. მშვილდაძეა, — წარმოგვიდინებს თავიანთი უფროსი ხელმევითებმა. ჩვენი სტუმარი წყლის პირას, პირმოტეხილი ბოთლის გვერდით ჩამოჯდარიყო და ზღვაში კენჭებს ისროდა.

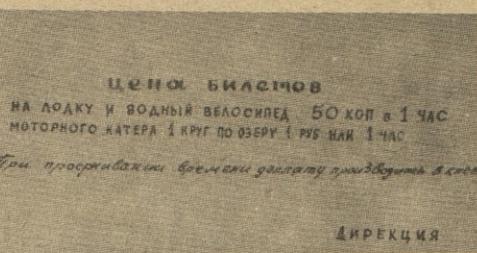

ამ ზღვის მეკობრეებზე განაწყენებულება, გადაწყვიტეთ, მეტუთე საკუნის ეგზოტიკური სიმშვიდით დაგვეშმინებინა აფორიაქებული გუნება და მცსუთის ჯვარს ვესტუმრეთ. სიძველის ძეგლმა ძევლი, მამაპაპური ქართული სუფრა გაგვახსნა. მაშინდა მიგვდით, რომ კარგა გარანიად მოგვშევიბოდა. კისრისტებით დავშეით მცხეთის რაიგავშირის რესტორნ „საჭაშიკოსავენ“.

ქოთნის ლობიო, მცხეთური ღვეზელი, ხაჭაპური, მჭადი, ყვალი, მწავანილი და „შამბანური“ სწრაფად გაჩნდა ჩვენს მაგიდაზე. ანგარიში მქაცრად ემთხვეოდა მენცუს.. მხოლოდ ზეპირად. ანგარიშის გამოწერას, როგორც ჩანს, უფროსი მებუჟეტებ გ. რ. მაჩაიძე ვერ ასწრებს: სალარში 532 მანეთის ნავაჭრიდან მხოლოდ 188 მანეთის ანგარიში იყო გამოწერილი. წინადღის (27. V. 1977 წ.) ნავაჭრი თანხა — 1680

მანეთი ჩაუბარებელი პენდათ. (რა მოგახსენოთ, დილის ნავაჭრი იყო თუ საღამოსი?! იმათ სინდისტე იყოს!)

ხარაჩოებში ჩასმულ მცხეთის ჯვარს შორიდან გავხედეთ, პუშკინის წყაროთი შუბლი გავიგრილეთ და, ახლა, თბილისის ზღვის მიკროფილიალს — ლისის ტბას — მიგადექით. სასულე ორგესტრი ვალს „ამურსკიე ვოლნის“ უკრაგდა, მაგრამ მსმენელი არავინ პყავდა. ესტრადის წინ სკამები ცარიელი იყო, სამაგიეროდ ორჯონიკიძის რაოთნის საზავების ვართიანება № 128-ში (რესტორნაში) ერთ სკამზე ორი კაცი მოდიოდა. აქ, ამჟამად, თვითმომსახურებაა, თევშები, დანა-ჩანგალი და ჭიქები არ ჰყოფნით, სამაგიეროდ, შამპანური გატანით, 4 მანეთისა და 41 კაპიკის ნაცვლად, 5 მანეთად იყიდება, შოკოლადი თხილით, 1 მანეთისა და სამი კაპიკის ნაცვლად, — მანეთანებურად ეს მებუჟეტი ვ. გ. წულუკიძის საკუთარი ნიხრია. იქვე, გვერდით, სალარო კი დაკრუიბულ-დაობულია...

კვლავ ნავთსაყუდილს მივადექით. ამჯერად ლისის ტბას შემოვუარეთ საპატიო წრე და მოტორიანი კატარლის მძღოლს მანეთიანი გადავუხადეთ. წარწერას, სადაც ბილეთის ფასი იყო აღნიშნული, სამახსოვრო სურათი გადავუდით.

სტუმარს არაფერი გაუგია, მკითხველმა გაგვიგოს!

რეიდის მონაწილენი: შანი სიხარულიძე გარიბაძე გვალიშვილი თამაზ ჭვიათავი შოველ ცალულელ უვილი

ზღვის კარი

სასიძოებელი

იყო გელა, სასიძო, სტუდენტი უსაქმური,
ჩხუბით და ხულიგნობით მთელ ქალაქში განთქმული...
იყო ქალი ჩიტოლია, გოგო ჰყავდა აღმასი, —
ესტრა-მოდერნ-გეგლუც-სუპერ-როიდ-ლამაზი.
— ჩიტო, ჩიტო, სასიძედრო!

— რაო, ბატონ გელაო?!

— შენი გოგო გამოუშვი, თორემ შავ დღეს დაგაყენებთ!
კინო გადის ახალიო! ჩეარა, ყვავის ბახალიო!
თუ გოგოს არ გამოუშვებ, კეტს აფიდებ, დანასაცა,
ყელს გამოგეხრი შენს შვილსაცა, დედასაცა, მამასაცა!..
...შეეშინდა ჩიტოს მართლა, ჩამოუშვა შვილი დაბლა...
— ჩიტო, ჩიტო სიძედრო!

— რაო, ბატონ გელაო?!

— „ვოლგა“ მინდა ახალიო, ზედ — ანტენა მაღალიო!
შავ „ვოლგას“ თუ არ მიყიდით, ბომბს ავიღებ, ლაზერსაცა,
შენც მოგელავ და შენს შვილსაცა, ბაბისაცა, პაპისაცა!..
აქ სიძედრის გული მოლბა და უყიდა სიძეს „ვოლგა“.

— ჩიტო, ჩიტო სიძედრო!

— რაო, ბატონ გელაო?

— ბინა მინდა ახალიო!

— დაიფიცე მძახალიო!

სიმამრს თუმცა აწყენინა და სიძედრიც აქვითინა, —
აქვე, სადაც ვაკის ბოლოს, მიაშავს კარგი ბინა!

— ავეჯი მსურს ახალიო, ნუ გადადებთ სახალიოდ!

თუ „სტენკას“ არ გამომიწერთ, „როჯერსისას“, ბზის ხისასა, --
რაკეტებით, ამ ექვსშაბათს, შენც მოგელავ და შენს შვილსაცა!

თუმცა ბეგრი აღარ ჰქონდათ (ყვავს რაც ჰქონდა, მგელს გაჰქონდა!), —
შეუძინეს საწოლები, სავარდლები, ვიტრინები,
სკამები და მაგიდები, სერვანტი და შეზღონგები,
სარკიანი კარადები, ტრილიაჟი, თაროები,
ჭაღები და ტორშერები, ხალიჩები, პანოები,
თვითონ სიძეს როიალი, ერთის მეტი, არ აღირსა,
შაგიდაზე წამოვიმეს დიდი ტელევიზორიცა.

— ჩიტო, ჩიტო სიძედრო!

— რაო, ბატონ გელაო?!

— ყველაფერი ეს მომწყინდა: შენი გოგო აღარ მინდა!

— ბოჟი მოი! მაშ, რა გინდა?

— ცოლი მინდა ახალიო!

— ახ, მერზავეც! ესტრა-სვოლოჩ! ვინაა ეს ნახალიო?!

აქ სიმარმა მოსდო ყბაში, გააფრინა დერეფანში,
გაამსხვირია აივანში, ჩაგორა ძირს, ქეჩაში
და, მას შემდეგ, ვერ ნახავდით ვერც „შიგულში“, ვერც „ვოლგაში“...

P. S.

ზღაპარი იყო. ზღაპარ იყო... სიძე ციხეს ჩამჯდარიყო,
მაგრამ სიძე ამისთანა განა სადმე მართლა იყო?

არც თქვენ იცნობთ? არც მე ვიცნობ!

არც იქ იყო? არც აქ იყო!

ზღაპარია ამ ამბავში?! მე ბოდიში! ბარი-ბარში!
დიდი ჭიქა — სასიძოებს! ალავერდი! მშვიდობაში!

ქართლის კასრაძე

სევავე ნაკლები რითი ხარ?!

(ფანტასტიკური მოთხოვა)

— რას მიირთმევ, შემოგევლე,
რა უფრო გესიამოგნება, რა ჩაგი-
კულოზინებს პირს, ბებაშენის
გაზრდილი ინდურის საცივი თუ
გარდაბნული ცხერის ბულლამი,
ნაიალაირი საქონლის კატლეტი
თუ ბალახით გამონავები ქათ-
მის ჩახობილი, კატლეტი წალ-
კის კარტოფილის პიურეთი თუ
ომალობინი ტაქმლით, ცხელი
აჯაფსანდალი გიყარს, თუ გულ-
აში, რუსთავული ფილე გირჩე-
ნია, ბასტონი, ბიფშტექსი, ანტ-
რიკი, ლანგიტი, ბეფსტროგან-
ოვი, სალიანა, კუპატი, ლორის
მწვალი, წიწილა რაბაკალ, თუ ხაშ-
ლამა? რომელს ინებები, ძერ-
ფასო, ამ საფირმო და საულული
კერძებიდან?

არ შეიძლება, ამ სიტყვებმა
უფრო არ გამილიზიანოს ისედაცა
საქმაოდ კარგი მათა! მეც სასწ-
რაფოდ გიბან ხელს და აზარტუ-
ლად ვიწყებ ჭამის. შემდეგ, ტახ-
ტებ წამოწლილი, არხეინად ვნე-
ბივრობ, ვაკითხელობ ახალ უზ-
ნალ-გაზეთებს. ბარშევი სულ თვა-
ლებში შემომარირან, სამუშაო-
დან მოსულ დალლილ მამიკოს რა
ესიამოგნება.

— ლა კალგი მამიკო ხალ! —
მეფერება ორი წლის, მაგრამ ძა-
ლიან ჭიქიანი გია.

— ჰო, შეილებო! ოქვენი მამი-
კა ყველაზე სარგადია ამ ქვეყანაზე,
ლვინო ჭირივით ეჭარება, პაპი-
როს არ იშვია, ქალები საკუთარ
ძმად თვლიან, სამსახურში
მოწინავეა, საზოგადოებაში —
თავმდაბალი, ფაზში თაფლი და
შექარი ადნება ენაზე! ბედნიერი
ქალი ვარ, შეილებო, ბედნიერი!..
ოჯახში ურთიერთგაგებაა მთავა-
რი.. ფეხს ხომ არ დათბილავ,
გენაცალი? — სულში მიძრება
უზეფინა და როცა თანხმობას
ვაძლევ, ტაშრით წყალს მოარბე-
ნინებს.

— არა! ასე ვარა, ჩემო ძირ-
ფასო, მოთლად ფაზშე გადაყოლა!
შენს თავზედაც უნდა იფიტოო,
წარი ხანდახან მეგობრებთან, ამ-
ხანაგებთან, თანამშრომლებთან
დაბადების ლოგიტში, ქებებზე,
კაფე-სალამობზე, ასერთე კოტა!
— ალერსით დნება უზეფინა,—
შემნახველ სალაროში რაც მამა-
ჩემისაგან ნაჩურალი ფული მაქეს,
სულ შენ მოგენმ, ჩაიცვი კარგად,
დაიხურე, „იიგოლი“ იყიდე და
ატარე ღრო, სხვების ქმრებზე
ნაკლები რითი ხარ?

ვანო ციცავავი

